

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2013 жылғы 25 шілде

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағамдық саясат туралы мәлімдемесі

Ұлттық Банк түрлі топтардың мүддесі үшін үнемі «таратылатын» теңгенің АҚШ долларына қатысы бойынша ықтимал девальвациясы туралы ақпаратты кезекті түрде жоққа шығару қажет деп санайды. 2009 жылғы ақпаннан бастап соңғы төрт жарым жылда ұлттық валютаның кезекті девальвациясы туралы сыбыс 15 рет пайда болды.

Қазақстандағы қолайлы сыртқы экономикалық конъюнктура және тұрақты макроэкономикалық жағдайлар теңгенің девальвациясына ешбір себеп жоқ.

Ұлттық валютаның бағамдық саясаты үшін сыртқы жағдайларды айқындайтын негізгі факторлардың арасында, әсіресе энергия тасымалдауыштардың әлемдік бағасының деңгейі және Қазақстанның сауда әріптес-елдері валюталары бағамдарының ауытқуларын атап өтуге болады. Әлемдік нарықтағы мұнайдың бағасы жоғары деңгейде сақталып отыр, ол баррель үшін 100 АҚШ долларын құрайды. Бұдан басқа, соңғы айларда олардың өсу үрдісі байқалады.

Қазақстанның сауда әріптес-елдерінің ұлттық валюталарының шетел валюталарына қатысы бойынша бағамдары тұрақтылықты көрсетеді, ал олардың ауытқулары айтарлықтай емес. Мәселен, 2013 жылы Ресей рублінің АҚШ долларына бағамының құбылмалылығы 9,4%, еуро және АҚШ долларының СДР-ге – тиісінше 9,2% және 5,0% болды.

Тарихи тұрғыдан алғанда Ресей рублінің ауытқуы басқа шетел валюталарының ауытқуларына қарағанда Қазақстанның валюта нарығына көп әсерін тигізді. Алайда, бұл әсер рубльдің әлсіреуі айтарлықтай болған жағдайларда болды. 2009 жылғы ақпанда теңгенің девальвациясы Ресей рублінің 40%-дан аса әлсіреуінен кейін болған еді.

Қазіргі уақытта Ресей рублінің ауытқуы мардымсыз. Шамамен бір ай бұрын басталған, девальвациялық күтулерге әсер етуі мүмкін Ресей рублінің әлсіреуі тоқтады. Рубль бағамы 2013 жылғы маусымда бір доллар үшін 33,3 руб. дейін әлсірегеннен кейін оның нығаюы басталды (рубльдің бағамы бір доллар үшін 32,3 руб. дейін өсті.). Тиісінше Ресейдің осы кезеңдегі бағамдық саясаты девальвация үшін фактор болып табылмайды.

2013 жылғы маусымның басында теңгенің барлық шетел валюталарына қатысты нақты тиімді айырбастау бағамының индексі 2009 жылғы ақпанмен салыстырғанда 1,8%-ға өсті, бұл отандық тауар өндірушілердің бәсекеге қабілетінің сақталғанын білдіреді. Ресей рубліне қатысты индекс 16,2%-ға төмендеді, бұл қазақстандық өндірушілер үшін бәсекелестік жағдайларының айтарлықтай жақсарғанын және өзара бағамдардың өзгеру қорының бар екендігін көрсетеді.

Кәсіпорындардың бәсекеге қабілеттілігі өндірістің шығасыларын қалыптастырудың негізгі факторлары болып табылатын инфляцияның және жалақының өсу қарқынының төмендеуі нәтижесінде де сақталады. Соңғы 4 жылда инфляцияның орташа деңгейі 7%-ды құрады және оның төмендеу үрдісі бар. Инфляция 2013 жылғы маусымның соңында жылдық көрсетуде 5,9%-ды құрады.

Сонымен қатар соңғы 4 жылда елдегі экономикалық және қаржылық ахуал оң динамика көрсеткендіктен, отандық өндірушілердің бәсекеге қабілеттілігін нашарлататын ішкі факторлар болған жоқ.

Ұлттық Банк сыртқы факторларға қатысты жекелеген тауар нарықтарындағы әлемдік бағаның эпизодтық төмендеуі кейбір экспорттаушылардың бәсекеге қабілеттілігіне теріс әсер етуі мүмкін екендігін атап өтеді. Алайда, ұлттық валютаның девальвациясы сияқты маңызды шара тауар нарықтарындағы әлемдік бағаның қысқа мерзімді құбылуы жағдайларында жекелеген секторлар экспорттаушыларының бәсекеге қабілеттілігін қолдау үшін жүргізілмейді және жүргізілмеуі тиіс, ол экономиканың барлық субъектілерінің және халықтың мүддесі үшін ғана жүргізіледі.

Ұлттық Банкте бәсекеге қабілеттілікті ағымдағы деңгейде сақтау үшін барлық қажетті құралдар бар. Ұзақ мерзімді келешекте ұлттық валютаның тұрақтылығы негізгі факторлармен қамтамасыз етіледі.

Жоғарыда баяндалғанға байланысты, Ұлттық Банк мәлімдейді:

1. Қазіргі уақытта теңгенің девальвациясы үшін ішкі де, сыртқы да себептер жоқ.
2. Ұлттық Банк теңгенің айырбастау бағамының күрт ауытқуын бәсеңдету мақсатында нарықтық алғы шарттар белгілейтін айырбастау бағамы динамикасының жалпы трендінің қалыптасуына ықпал етпей, валюта саясатын жүргізуді жалғастыруға ниетті.

Толық ақпаратты мына телефон бойынша алуға болады:

+7 (727) 270-46-39

E-mail: press@nationalbank.kz.